

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XVII. Hoe de ghevanghenen den eersten nacht wierden gheperst
ende onder-socht van hun geldt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

schen gheenen strafferen oft bitterderē haet / dan die
 de quade menschen dragen ende toonen teghen de
 goede / om de manierē van leuen en de religie. Maer
 bouen dese twee oorzaecken / te weten / hen boos le-
 uen / en hunnen haet / soo dzeue hen noch den vzi-
 en oylot ende consent / dat sy moghtē vzielijck den ghe-
 vanghenē aen-doen al dat hen lustede. Dit is seker-
 lijck die uyt-gestozte liberteyt en vziighepdt daer de
 quade boose menschen al-tijdt seer naer verlanghen.
 De welke daer-om van Chyisto tot dier-ghelycke
 Luc. 22. dienaers des booshepds sprekende ghenoen t wordt
 heur-lieder ure ende de maght der duysternissen.
 De welke ghelijck sy deur den raedt der Godde-
 lijcker prouidentien is den Joden veur eenen tijdt
 toe-ghelaten gheweest teghen den Sone Godts / al-
 soo en is niet te twifelen dat sy oock dese soldaten
 van Gode is toe-ghelaten teghen de dienaers des
 Heeren : te weten / op dat sy als waerachtighe lede-
 kens Chyisti hen-lieden hoofdt deur het liyden ghe-
 lijck wesende / soudē moghen oock hem ghelijck
 worden inde aen-staende glorie / ghelijck de Apostel
 Rom. 8. Paulus ghetuyght : Ist dat wy mede liyden / soo
 sullen wy mede gheglorificeert worden.

CAPITTEL XVII.

Hoe de ghevanghenen den eersten nacht wierden
gheperst ende onder-socht van hun geldt.

MAer wy willen weder-om keeren tot ons be-
 gonste redene ende propost / ende in't particu-
 lier wat breeder verhaelen t ghene dat die nachts-
 uplen ende dienaers der duysternissen den eersten
 nacht hebben voorsz. ghestelt teghen de kinderē des
 lichts. Want dese op-val ghelijck hy de eerste was /
 soo was hy oock wel de alder- / waerste / ende dē tijdt
 des

Des nachts quam wel ouer een mitte wercken der
dusternissen. Als sy dan wel lekkerlyck gh'eten
ende ghedroncken hadden/ verlaedt zijnde van spijse
ende dranch/ soo hebben sy hunnen lust oock willen
versaden met een ghenoechte die hunne persoonen
betaemde. Sy staen op vande tafel / ende comen
rasch ghelooopen naer den kercker totte ghevanghe-
nen / hen-lieden met hunne af-gryselijcke woorden
ende aen-siechten schroom aen-iaghende / ende on-
der vele andere dese leelijcke woordē roepende: Lact
ons alle dese Papen ende Godt-maekers (al-soo
noemden die boos-wichten de Priesters Christi om
de heylighe consecratie des Sacraments) hen man-
nelijckheden / neusen ende oozen af-snyden / ende
al-soo al-te-mael op-hanghen. Sy hadden oock
leeren met hen gebzacht / waer deur sommige van-
de ghevanghenen groot achter-dencken ende vreesē
tregghen van ghehanghen ende ghedoodt te worden.
Hoe wel dat sy daer-om de leeren niet en hadden
mede ghebzacht om yemanden te hanghen / maer
om de Martelaers naeckt daer op te binden / ende
al-soo met roeden te gheslelen / ende met andre
manieren te pijnighen : want sy nu al-reede de roe-
dē daer toe veerdigh hadden. Al-doen eene die wel
de stoutste ende booste vandē hoop was ghenoeit
Swerteken / van Gorcom ghebozen / heest ghe-
heylcht dat-men hem een leere ghruen soude. De
welcke als hy bequamelijck naer synen sinne ghe-
leydt hadde om te pijnighen / deur Godts wille ist
ghebeut datter een is comen ghelooopen roepende
dat Willem Turck des Drossaerts sone / die-men
s' daeghs te veuren soo langhe ghewacht hadde /
was ghecomen met eenen grooten hoop soldaten /
ende dat hy vast de stadt inne-nam. Sy-lieden
mynende dattet al-soo was ghelijck-men seyde /
bebreest

bevreest zijnde / hebben op-ghehoudē van hun beure-
 nemen / ende den kercker laetende / zijn metter haes-
 ste om t'eerste naer de vesten ghelooopen om den
 vbandt te keeren. Daer-en-tusschen de ghevanghe-
 nen een weynigh tijds rust hebbende / beginnen hen
 te schicken ende te bereyden met biechten ende on-
 derlinghe vermaninghen / om de doodt ende mar-
 tyrrie vromelijck te verdraghen. Nochtans en wil
 ick hier niet achter-laten dat een van hen / een seer
 laecht ende ghemackelijck soldaet Christi / hem
 gheens-lins en conste begheuen om te peysen op de
 doodt / maer sijne handen worpende maecte den
 kercker vol ghekerms ende gheluy's / hoe wel dat
 H. Lenard de Pastoor hem hertelijck vermaende /
 dat hy op Godt den Heere soude betrouwen / dat hy
 mannelijcke couragie soude scheppen / dat hy de
 doodt veur sijne religie soude ghewillighlijck lyden
 ende dencken op-den eeuwighen prijs. Dit was
 dien / die van te veuren tot verscheydene reysen on-
 der dese vrome mannen sijn swack-moedighepdt
 ende slappighepdt mit woorden ende wercken ghe-
 noegh hadde ghetoot. Naer-de-mael dan dattet
 bevonden was de veur-seyde tydinghe niet waer-
 achtigh te wesen / keerden de soldaten ter-stondt we-
 der-om naer den kercker / om hunne veur-genome-
 ne ende begonste cruclhepdt mit gheruster sin-
 nen te wercke te stellen. Erst dan hebben sy in-ghe-
 nomen eenen hoek vanden kercker / ende bevolen
 dat de ghevanghenen d'een veur d'ander naer tot
 hen souden comen. De welke duchtende dat sy
 al-daer verbolghens souden de kele af-ghesteken
 worden / niet wetende wien dat sy eerst begheerden /
 bleuen all' op hunne plaetsen / sonder naerder te co-
 men. Doen seyden de soldatē: Wy willen eenen van
 de swerte hebben / te weten / vande wereldtlijcke
 Priesters /

Priesters /

Pziesters / die sy al-soo noemden om hunne swerte
 cledinghe / ghelyck sy de Minder-broeders upt ver-
 smaedtheydt noemden de grauwe. Maer daer-om
 riepen sy dese eerst upt / om dat sy by hen niet en
 eenigh geldt te vinden / d'welck sy wel dochten by
 de Minder-broeders niet te vinden / wetende dat sy
 om hun Orden wille gheen geldt en handelden oft
 en besaten. Op dit woordt van vande soldaten heeft
 H. Lenard gheseght: Hier ben ick ghereedt. Ende
 blytigh onbevreesst tot hen comende / heeft sy nen
 hals ende borste bloot ghemaect / ende op syne
 kniedē vallende toonde hem ghereedt om den slaghe
 te ontfanghen. Maer sy-lieden hunne wreedtheydt
 bedwinghende midts de geldt-gierighydt / hebben
 hem bevolen dat hy alle sijn geldt soude voor-
 langhen. Ende als hy ter-stondt ouer-ghegheuen
 hadde alle t'gheldt dat hy by hem hadde / hebben
 hem weder-om ghesonden. Daer naer vallen sy
 aen Heer Bouaert van Duppen / segghende: Ghy
 moet ons den schat wysen. Hoe wel dat sy hem
 oock sonder langhe te quellen hebben laten gaen / om
 dat sy wisten dat-men menschen die niet wel wys
 en waren (ghelyck sy desen achteden te sijn) sulche
 secreten niet en vertrouwt. Maer desen dan soo doen
 sy tot hen comē den Pater oft biecht-vader van het
 Nonnen-clooster der Regularissen van S. Augu-
 stijn / eenen ouden treffelijcken man. Sy vraghen
 hen naer den schat van t'Clooster. Maer hy hen
 ouer-leuerende alle t'geldt dat hy ouer hem hadde /
 verclaerde dat hy van anders gheenen schat en wiste.
 Dan die boose menschen en sijn niet alleen niet
 te vreden geweest met t'ghene dat sy ouer hem vonden /
 maer daer deur noch meerder begheerlijchheyt
 cringhende / hebben met dreyghementen willen upt-
 persen dat hy hen eenighen meerdaen schat soude
 wysen.

Wijzen . Ende om hem mette doodt verbaert te maecten/ soo stellē sy op hem een pistolet oft handt-roer/ als oft sy hem ter-stondt souden deur-schieten/ ten ware dat hy hen den verborghenē schat toonde. Maer hy en herft niet connen ghegheuen dat hy niet en hadde/ noch oock connen verraden dat hy niet en wiste/ ghemerckt datter nergheringhs yet en was dat hy soude connen verraden toe-behoornde sijn arm Clooster/ daer hy een arm ouerste vā was.

CAPITTEL XVIII.

Vande stantastighe belijdinghe van H. Nicolaes Poppel.

SOm mighē vande quaedt-willige borghers hadden dē soldaten in t hoofdt gheblasen dat de Catholijcken seer vele geldts op t Casteel hadden gheblucht. D'welck sy-liedē waerachtigh meynende te zijn/ hebben alle middelen ghebruyckt/ om vande ghevanghenen te moghen weten waer de schatten verborghen waren. Hier-om soo hebben sy met meerder gheweldt beginnen te ouer-ballen H. Nicolaes Poppel den ionghsten Pastoor. Op wien sy daer-om meest verbittert waren/ om dat hy in sijne sermoonen vele dapperder ghewoon was de ketters metten neuse te nen en. Eerst hebben sy met dreyghende woordē begheert dat hy hen soude verraden de schatten vande kercke. Maer al-soo sijn stantastigheyd met dreyghementen niet beweeght en wierdt/ wilden sy gheweldt ghebruycken. Sy stelden hem deur hen/ ende hielen hem vast/ dat hy hem seluen niet en coste gherueren oft ghebooghen: daer naer sitteden sy een pistolet gheladen met loot op sijnen mondt/ als oft sy t souden af-gheschoten hebben. Ende nu en eyschten sy niet den schat van
goudt